

deles let kunde faa om ikke en saadan Generalsucces saa dog en smuk Succes ved at sætte Renten til 4 pCt., hvilket i disse dyre og vanskelige Tider vilde være en ganske smuk Bøsparelse, og saa kunde man maaske oven i Købet haabe, at disse Kreditmidler i nogen Maade vilde blive i Omsætningen. Jeg tror ikke, man behøver at nære den fjerneste Frygt for, at en saadan Udstedelse af Kreditbeviser ikke skulde slaa an, thi det er klart nok, at Tikronesedler, der bærer en hvilken som helst Rente, altid er netop saa meget bedre end Tikronesedler, der ingen Rente bærer. Det forstaar alle Mennesker i en forførdelig Fart, for saa vidt de da har Tillid til den danske Stats Betalingsevne, og det har det store Publikum og med fuldkommen Ret. Vi har altsaa her et Finansmiddel af første Rang, som netop er det rette at anvende under Forhold som nærværende. At nedsætte Renten paa disse Kreditbeviser og derefter bruge dem i større Omfang placerende dem paa rigtig Maade, saaledes at de bliver Omløbsmidler og faar en længere Omløbstid, er efter min Mening den naturlige Finanspolitik, og derfor mener jeg, at den Plan, her er fremført for os, er behæftet med en meget væsentlig Mangel.

Hvis den højtærede Finansminister — hvad der ikke er det mindste i Vejen for — ændrede sin hittidige Kurs til den Finanskurs, som jeg her har peget paa, vilde man ogsaa derved opnaa, at de Penge af det store Laan, som derved blev til Raadighed, kunde holdes disponible for Erhvervslivet, i hvert Fald for nogen Tid, enten simpelt hen derved, at de overlodes til Bankerne, som atter derved kunde støtte Erhvervslivet, eller paa den Maade, at man direkte fra Statens Side kunde træde til Hjælp overfor Kommunerne eller sætte større offentlige Arbejder i Gang og saaledes bringe os over det døde Punkt. Thi det er det, vi aldrig maa glemme, og som vi alle maa holde fast paa: det gælder ikke om med Vold og Magt at redde Statens Finanser ud af disse Forhold, for de klarer sig nok paa en eller anden Maade, men i første Række at sørge for, at Erhvervslivets Maskineri ikke standses.

Det var altsaa de Momenter, jeg har villet pege paa, at naar man fra Lovgivningsmagtens Side accepterer dette Statslaan, burde det — saaledes som jeg ser Sagen — være ud fra den Forudsætning, at Finansministeriet ikke derfor undlod at følge det finanspolitiske Program, der bestaar i at vedblive endog i større Omfang, men ganske vist paa en anden Maade end

hidtil at udstede Kreditmidler, og at de Midler, som derved blev disponible, paa den ene eller anden Maade efter nærmere Overvejelse stilledes til Disposition for produktive Foretagender. Jeg vil dog forvare mig imod, at det skulde være min Mening, at Staten skulde forsyne alle mulige Kommuner, der pludselig fandt paa at ville lave flotte Foretagender og derved bebyrde deres fremtidige Skatteydere med store Skatter. Der skulde selvfølgelig tages et forstandigt Hensyn af Staten, det skulde kun være saadanne Foretagender, der fremmede Erhvervslivet paa den ene eller den anden Maade, og som nationaløkonomisk set kan kaldes produktive, og en Regering med virkeligt Ansvar vilde ogsaa sørge for at skabe et Organ, der kunde overvaage dette. Det er altsaa de to Betingelser, jeg vil fremhæve, at man ikke, fordi man optager et stort Statslaan, gaar bort fra den naturlige Finanspolitik, men bruger Kreditmidlerne i stort og stigende Omfang, dog paa forsvarlig Maade, og for det andet, at de Midler, som man derved faar til Raadighed af Statslaanet, paa den ene eller den anden Maade kan komme til at tilflyde Erhvervslivet.

Det er berørt af foregaaende Talere, og jeg skal ogsaa kortelig strejfe det, at man maa have nærmere Oplysninger i Udvalget om, hvorledes de Institutioner, som skal overtage Laanet, skaffer disse Midler til Veje. Det maa paa ingen Maade ske saaledes, at de sætter Bankerne, end sige Kreditforeningsmarkedet, i stor Ulejlighed, thi saa vil i Virkeligheden dette Statslaan give et højst skadeligt Tilbageslag, og saa vil det ikke alene ikke være en gavnlig Foranstaltning for Erhvervslivet, hvad det burde være og kan blive, men oven i Købet blive en direkte skadelig Foranstaltning overfor Erhvervslivet. Vi maa derfor have fuld Sikkerhed for, at disse Institutioner kan skaffe Midlerne til Veje paa en let Maade, saa det ikke gaar ud over Bankernes disponible Beholdninger.

Endelig er der det tredie Vilkaar, som jeg synes, Rigsdagen maa stille til dette Laans Optagelse, og som ogsaa er blevet paapeget af det ærede Medlem fra Æbeltoft, nemlig at Regeringen samtidig med Laanets Optagelse maa anvise, hvorledes den nye positive Merudgift, der derved skabes, vil kunne normalt dækkes i de kommende Tider. Vi maa ikke glemme, at da vi havde den sidste store Skattereform, kom vi derved til en vis Ligevægtstilstand, og at man da slog fast fra alle Sider, at herefter maatte det være